

ŽIJEME V KALIJUGE?

Už od čias výprav Alexandra Macedónskeho India lákala dobytateľov, ktorí túžili po jej rozprávkovom bohatstve, ale priťahovala aj cestovateľov, ktorí obdivovali jej kultúrne pamiatky a prírodné krásy. Vzbudzovala aj záujem duchovne založených ľudí, ktorí hľadali cestu k poznaniu najvyšších životných právd. Počiatky rozmachu obdivuhodnej indickej kultúry a hlbokkej filozofie možno vystopovať až do obdobia 5 000 rokov pred n. l., tam sa však strácajú. Napriek vyspelej kultúre vzdelanci starej Indie nezanechali žiadne písomné pamiatky o histórii svojej krajiny, pretože tomu pravdepodobne neprikladali takmer žiadny význam.

Dávni indickí mudrci popisovali históriu vesmíru, ľudstva i tajomstvá života. Mali obdivuhodné znalosti z astronómie, fyziológie, psychológie i z matematiky. Je veľmi pravdepodobné, že k mnohým poznatkom dospeli v stavoch rozšíreného vedomia (*samádhí*), teda nadzmyslovým poznaním, pretože niet žiadnych dôkazov o tom, že by mali k dispozícii astronomické ďalekohľady, mikroskopy, röntgen a ďalšie prostriedky, aké má k dispozícii súčasná veda. Že však dospeli veľmi ďaleko potvrdzuje aj nositeľ Nobelovej ceny F. Capra vo svojej knižke Tao fyziky.

Podľa starých indických literárnych prameňov dejiny ľudstva prebiehajú takto:

- **Veľvek** (*kalpa*) - trvá 306 720 000 rokov a skladá sa zo 71 vekov (71 *manvantar*). Názov je odvodený od pomenovania praotcov ľudstva Manuov.
- **Manuov vek** (*manvantar*) – trvá 4 320 000 rokov a delí sa na štyri kratšie veky (*jugy*).
- **Štvrtý (zlatý) vek** (*krtajuga*) – trvá 1 728 000 rokov a vyznačuje sa duchovnosťou, mierom a šťastným spôsobom života.
- **Tretí vek** (*trétajuga*) – trvá 1 296 000 rokov a vyznačuje sa miernym odklonom od duchovných hodnôt.

- **Druhý vek** (*dváparajuga*) – trvá 864 000 rokov a ďalším pokračovaním úpadku.
- **Prvý (temný) vek** (*kalijuga*) – trvá 432 000 rokov a vyznačuje sa vzrastom všeobecného zla, úpadku mravnosti, nenávisť, násilia, materiálneho aj duchovného znečistenia. *Kalijuga* skončí veľkou vesmírnou katastrofou, po ktorej bude nasledovať zrod nového ľudstva, nový *manvantar*, čo sa pravdepodobne týka aj života na iných vesmírnych telesách. Spôsob číslovania jednotlivých *jug* je zaujímavý, naznačuje, že vývoj by sa mal uberať od najnižšieho stupňa (*kalijuga*) k najvyššiemu stupňu (*krtajuga*). Tento kolobeh sa opakuje dovtedy, kým sa jednotliviec úplne neoslobodí spod mámenia hmoty a sebeckta, kým si úplne neuvedomí svoju božskú podstatu. Potom sa už do kolobehu životov v tele nevracia a splynie s Najvyšším.

Podľa starovekých Indov súčasné ľudstvo žije v temnom veku (*kalijuge*), ktorý začal v roku 3 102 pred n. l., teda sme ešte len na jeho začiatku. *Kalijuga* sa delí ešte na ďalšie vývojové podetapy, ktoré sa už dajú sledovať aj z hľadiska historických pamiatok. Zdá sa, akoby sa v týchto podetapách v menšom rozsahu zopakovali charakteristické črty jednotlivých *jug*, teda od obdobia rozkvetu až do postupného úpadku a zániku kultúry.

Pozoruhodné je, že v kritických obdobiach sa vynárali vyspelé bytosti, duchovní učители, ktorých považovali za vyslancov Stvoriteľa na pomoc blúdiacemu ľudstvu. V indickom prostredí sa títo vyslanci nazývajú *avatari*. Z posledných sú to napríklad Ráma, Krišna, Buddha aj Ježiš. Ich učenie bolo čisté a v podstate identické. Každého učenia sa však zmocnili kazatelia, ktorí ho začali upravovať a vysvetľovať podľa svojich predstáv a potrieb. Živé učenie sa postupne zdogmatizovalo, skostnateľo, vieru nahradili obrady a fanatizmus, dostalo sa do úpadku a tak sa aj na ňom prejavila postupnosť od dokonalosti (*krtajuga*) až po temno (*kalijuga*), nasledované obnovou a očistením.

Z uvedeného vyplýva, že staroindický človek v tom obrovskom časovom rozpätí chápania existencie ľudstva nenachádzal dôvod zaznamenávať kratučké epizódy ako je nejaká historická

epocha, vláda nejakého panovníka, spoločenské pomery, vojny, prírodné katastrofy a podobne. Veril, že jeho duša prechádza počas vekov množstvom zrodov v tele, kolobehom životov (*samsára*), že každý nový zrod je len výsledkom skutkov v jeho predchádzajúcom živote (*karma*). Pre neho bolo dôležité ako zo svojej slobodnej vôle momentálne on sám žije (*dharma*), aké myšlienky prechováva a aké skutky koná. História krajiny, spoločenské a hospodárske pomery mu tvorili len nepodstatný rámec jeho vlastného prístupu k životu, ktorého zmysel nachádzal v návrate k Stvoriteľovi.

Preto sa v odborných kruhoch často hovorí o nedostatočnom záujme Indov o dejinný vývoj a históriu ich vlastnej zeme. Preto zachované písomné pamiatky sa zaoberajú hlavne duchovnými hodnotami a zdravým, ušľachtilým spôsobom života človeka, aby mu pomohli povzniesť sa, zjednotiť sa, splynúť s jeho prapôvodnou Podstatou.

Staroindická *Bhagavadgíta* hovorí:

Nebytie nemôže nikdy vzniknúť a bytie nemôže nikdy zaniknúť. Tí, ktorí dosiahli poznanie, to vedia.

Tak ako človek odhadzuje obnosené šaty a berie si nové, podobne i Duch opúšťa vyčerpané telá a vstupuje do nových.